

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veča po pošti prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veča znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirih stopne petih vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, i. i. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Na Notranjskem 9. jan.

[Izv. dop.]

Boj mej narodno-liberalno in narodno-klerikalno stranko gotovo nikjer na Kranjskem nij bil hujši, nego na Notranjskem. Zmaga v tem boji nagnila se je brezdvoybeno na stran liberalnih narodnjakov. Zmagovalec v svesti svoje moči, se rad prevzema, premaganca zaničuje, ter ga skuša ucičiti popolnem; mej tem se pa rado primeri, da pozabi nevarnosti, katere mu prete od drugzega še hujšega sovražnika. Mi nečemo taki biti; po zmagi radovoljno prožimo roko domačemu protivniku — slovenskemu klerikalcu — v bratovsko zvezo za boj proti životnemu našemu sovragu — proti tujinstvu. Ta naš boj nij lehek za Slovence, vstrajnih bojnikov imamo premalo, — protivnik naš je mnogobrojen, močan, in kar je naj hujše — nepošten. Vlado imajo v rokah naši nasprotniki, od nje torej ne moremo pričakovati nikake pomoči, in jo po dozdanih skušnjah ne pričakujemo več. Eno vendar je, kar bi se smeli od vlade, nam nasprotno nadejati, in to je nepristranost v izvrševanju zakonov. In zanašali smo se na tako vladno nepristranost, — upali smo dobiti brambo in varstvo v zakonih, pred katerimi bi imeli biti vsi enaki, — a britke izkušnje o zadnjih volitvah podučujejo nas dan za dnevom kako je s tem. Kadar bi se imeli zakoni izvrševati nam na korist, takrat — so čuvarji zakonitosti — slepi, da ne vidijo ni ene krivice, katere se nam gode nepretrgano, — gluhi, da ne slišijo naših prošenj, naših glasnih pritožb, našega vpitja po pravičnosti. Zasmehovanje, nove krivice, to je kar dosežemo. Ako so pa naše

tožbe tako glasne, da jih tudi gluhi ne more preslišati, nam pa rečejo: Vi se jako motite, mi vaše narodnosti ne zatiramo, mi jo vzdržujemo; vaših narodnih in zakonitih pravic ne teptamo, mi skrbimo, da krivice ne trpite, kar se vam zdi krivica, to vam je naj večja dobrota; vi tega zdaj še ne sprevidite, pa boste kmalu, ako nas poslušate; le tihi in mirni bodite, mi bomo uže za vas očetovsko skrbeli.

Taki odgovori pa našega čutja in naše pameti ne spremené: le še hujše čutimo naših protivnikov krivice, le še težje nosimo nenaravne sponé, v katere nas je vkovalo oholo tujinstvo, — in mi vidé, da zastoj trkamo na vrata pravice, dabrezvspešno iščemo postavnega varstva, zatečemo se v poslednje naše zavetje, — v narodno časopisje. Pisati smemo, saj imamo „svobodo tiska“. Zato v narodnih časnikih svoje želje in zahteve razodevljemo, vladna dejanja pretresamo, celemu svetu pripovedujemo, kako nas vlada kroti in „na steno pritiska“; v njih občinstvu pojasnujemo, kako se pri nas zakoni spoštujejo, in kako se nam pravica deli; v njih postavljamo ves nepristranski svet za sodnika med nami in krivično vlado, in sodba krivičnikom nij ugodna. Ako se moramo fizične sili vladnega aparata vклонiti, zmagujemo vsaj moralčno, ter si pridobivamo simpatije vseh pravicoljubnih. Je-li vse to res? Nij, dragi čitatelj; žalostna ironija je skoraj vse, kar pišem v poslednjih vrsticah. Dokler govorimo in pišemo o vsakdanjem vremenu, o gosčnicah na zelji in kebrih na drevju, o nedolžnih čitalničnih veseljih, — dokler se le med soboj ravsamo, — dotlej uživamo svobodo govora in tiska. Ko se pa predrznemo upirati se germanizaciji, grajati

preziranje ustavnih določb, teptanje zakonov, ako denemo na rešeto samovoljna protipostavna dejanja vladnih organov, — brž nam pošljejo policijo, državno pravduštvo in bog ve, kaj še — na vrat; usta nam mašijo, da ne moremo govoriti, — kar smo pisali pa sežigajo, da mirne državljane obvarujejo naše kuge rekoč: „Kar vi govorite je ščuvanje, kar vi pišete je kaljenje javnega miru; vi ste se udeležili kaznjivega dejanja, hudodelci ste, vidite §§.“!

Taki so naši narodni protivniki. Očividno je, da le složnim in vztrajnim postopanjem moremo si rešiti narodnost, — nesloga v narodnem boju, je naša poguba. Le zedinjeni si moremo pomagati, — razcepljeni, drug drugzega ovirajoči propademo. Žalostne skušnje zadnjih let so nam neovrgljiv dokaz, da niti liberalci brez klerikalcev, niti klerikalci brez liberalcev, niti v narodni politiki, niti v narodnem gospodarstvu, niti v literaturi, kaj vspešnega doseči ne morejo. Kedor tega ne vidi ali videti neče, tega je prevzela strast, ali pa nij pravi narodnjak.

Ko bi bila narodna zavest po vsem narodu razširjena in uterjena, ko bi bil narodni ponos naš ščit proti preširnemu in oholemu tujcu, ko bi mi uže stali v vrsti omikanih narodov, — ko bi bile naše gmotae razmere bolje, — ko bi imeli — če tudi močnega, a vsaj — poštenega nasprotnika, potem bi nam domač prepir ne bil v škodo, da še več, brez strasti vójen, krepil bi naše duševne sile in čistil naše nazore. Toda gledé na naše žalostno stanje, na vedno hujše nasilstvo nemškovalne „ustavoverne“ stranke, na izkušnje poslednjega časa v obziru narodne literature in narodnega gospodarstva, moramo spoznati, da

Listek.

Prijatelj Lovro.

(Dalje.)

— „Odnese se umazani jezik!“ lopne žena zbadajočega moža lahko po roci, „vidi ti se, da nisi na tešče. Misliš, da je brat prišel iz mesta, da posluša tvoje bajke? Pridige ti je treba, pridige.“

In vsi so se srčno nasmejali. Lovra hitro mine smeh. Čelo mu se zmrkne. Zamislil se je. Srečni ljudje! Tu je življenje, pravo, zdravo življenje. A on? Pogleda črno haljo, srce mu zadrhče! pogleda mater in umiri se.

Naposled se je treba vrniti v mesto. „Pusti mene“, pravi mati sestri, pospravljajoč Lovrovo robo, „pusti mene, bodem sama. Kaj ti znaš!“ In tiho plakajoč je skladala prtjago. Na odhodu prime Lovra

za roko in teroč si solze govori: „Moli za me sinko, moli. Lepo znaš govoriti, kakor bukve, znal bodeš tudi lepo moliti. O srečna sem in presrečna! Oprosti, ti si uže sedaj gospod — ali jaz sem ti mati, mati!“

Za temi vedimi dnevi nastane v Lovrovi duši noč, temna noč, burna noč. Dolgi hodniki seminišča zevali so nanj kakor odprta žrela. Lovro se odloči od družbe. Bledel je zmerom bolj in bolj. Začel je moliti, moliti pritiskujoč čelo na molitvenik. Ali dim njegove žrtve nij se vil pod nebo, dim se je zgubljal po tleh. Zakopal se je v Augustina, Hrisostoma in druge svete očete, zadobil v psalme. Zaman, zaman! Duh mu se je obračal na Berangera, Göthea, Byrona i Mickieviča. Tu je našel samega sebe. Duša mu je bila ko Byronov Mazzeppa, privezan krutoj sodboj na besnega konja — na čas. Čas, mladost leti, duša

je ranjena, krvava. Lovro je začel čitati, učiti se v pozno noč. Ali nij studiral svetih očetov. Učil se je povesti, jezikov, matematike. Lovro nij bil pesnik, to je, nij mel tvorne pesniške moči. Ali duh mu je bil ognjeni zmaj. Sprejemši v se toliko slik pesniških velikanov, toliko množino različnih mislij in občutkov, kipelo mu je srce ko ognjevita gora. Prihajal je vse bledejši, vse sušji, samo oči so mu vsaki dan bolj plamenele. Našli so pri njem Kenta, našli so Rousseauove „Confessions“. Od onega dne ga je mrko gledal predstojnik. „Vas je obsel nečisti duh, vi ste zgol svetovnjak pod sveto haljo.“ Od onega dneva nij bilo miru. Predstojnik mu je bil krvni neprijatelj. „Vi ste husita, heretik!“ kara ga; „ali se čita večna modrost v teh krivovernih stikih?“

— „Ne“, odvrne mu Lovro, „jaz sem sveti Lovrenec, vi me pražite na roštu!“

nam narodni razdvoj v teh razmerah več škoduje, nego koristi. Le v teh razmerah in najčistejšem, nad vse vzvišenem domoljubji, naj se išče uzrok, da smo pri nas klic po narodni slogi tako radostno pozdravili.

Ako pa hočemo, da se zdrava sloga mej nas vrne, moramo jej ustvariti trdno podlogo, in ta je sporazumljenje. Obe prepirajoči se stranki morati nekoliko popustiti, ako se hočeti približati. Nespametno bi bilo od napredovalne stranke, ako bi rekla konservativnim klerikalcem našim: Klerikalci! orožje položite, prestopite v naš tabor, pa bomo složni. Nič pametnejše pa nij, če klerikalci rekó svojim liberalnim rojakom: Popustite vse vaše svobodomiselne nazore in vsa tla, kar ste jih pridobili; vsa vaša filozofija naj bodo molitvene bukvice in pridige. — Ali bi bila to sloga? Jaz barem si take sloge ne morem misliti.

Ko se je jel razlegati klic po spravi in slogi, našel je radosten odmev pri privržencih obeh narodnih strank; a precej se nam je vrivalo vprašanje: boste-li obe stranki pripravni popustiti, kolikor je za pravo in trajno narodno spravo neogibno potrebno? Od svobodomiselne stranke se je sicer čul glas, naj se opusti pogajanje in naj se nadaljuje boj za svobodna načela brezobzirno, a prodrla je vendar hitro pametnejša misel: Klerikalci naj ostanejo klerikalci, a delajo naj zajedno z liberalci, kjer gre za korist naroda, brambo narodnih pravic in upor germanizaciji.

Kaj pa klerikalna stranka? Kaj vidimo tam? Vesele in žalostne izjave. Ne bomo pregledovali vseh, pogledati si hočemo le najnovejšo in najvažnijo, ker izhaja od vodje klerikalnih Slovencev — dr. Bleiweisa. Prvi list letošnjih „Novic“ prinaša pismo štajerskega rodoljuba, kateri želi obe slovenski stranki zediniti pod geslom: „Blagost naroda“ in „upor germanizaciji“. Naša politika naj se s tema točkama sklada, drugo naj se opusti ali prepušča svobodni volji posamnikov. Vsak naj dela na svojem polju svobodno, a pusti naj svobodno gibanje tudi sosedu. Od zaupnih mož obeh strank izvoljeno nadzorništvo vodilo bi volitve in po mogočnosti tudi glasovanje izvoljenih poslancev. Konec pisma se glasi: „V imenu zaželenih sloge prosim tedaj v porazumljenje svojih političkih prijateljev, da mi blagovolite na-

znaniti, je-li ste Vi in Vaši politički somišljeniki voljni spustiti se v pogajanje? na kakih podlogah bi to mogoče bilo, in na kak način se ima razpravljanje vršiti?

V ugodnem slučaju bi se menda sklicalo 8 do 10 narodnih voditeljev obeh strank.“

Dr. Bleiweis naznanja v odgovoru radost, katero je predlog porazumljenja in sprave vzbudil v narodnem klubu deželnih poslancev, katerim je omenjeno pismo čital. To je vesela stran dr. Bleiweisovega odgovora, kar sledi je žalostno. Dr. Bl. nema za svobodomiselno stranko nič kot napadanje, podtikanje, ošabno preziranje in zaničevanje. On si misli popolno spravo tako, da se mu naša liberalna stranka preda na milost in nemilost. Gesla, ki se glasijo: „za omiko in svobodo“, „za napredek“, „blagost naroda in upor germanizaciji“, so gole fraze in motijo ljudstvo, le pod geslom: „za vero, dom, cara“ je sloga mogoča.

Da dr. Bl. spravo slovenskih strank resnično le v tem vidi, da se narodni liberalci brezpogojno udajo, v tej misli nas potrjuje ta okolnost, da se v svojem odgovoru glavne stvari, na katero mu je bilo odgovoriti, čisto ogiblje. Glavna stvar je po mojih mislih na konci pisma: „hočete-li pogajati se, ste-li zadovoljni, da se skličejo voditelji obeh strank, da postavijo podloge složnemu delovanju?“ Dr. Bl. naravnost ne reče niti da, niti ne; vse, kar on pove, je: Udajte se! Svoj odgovor pa imenuje nepristransko razpravo!!

Odgovor dr. Bl. je bil pisan uže 14. oktobra p. l., za to bi se lahko mislilo, da zdaj o tem več nij treba razprave, ker so se v zadnjem času dogodile reči, ki bi morale tudi staro trmo dr. Bl. omehčati, — ali baš objava njegovega odgovora ravno zdaj spričuje, da dr. Bl. svoje trme še ne misli popustiti.

Vi gospod urednik „Slov. Naroda“ ste dozdej izjavo dr. Bl. prezirali; jaz in z menoj več notranjskih rodoljubov smo pa te misli, da preziranje take izjave, kakor je Bl., ne more biti hasnovito; mi mislimo, da se je v tem obziru dozdej le preveč grešilo, da nam je bilo preziranje neugodnih nam glasov na kvar, zato se nam zdi, da smo dolžni na dr. Bl. izjavo odgovor dati.

Mi smo za sporazumljenje in za spravo, a nikakor ne moremo svojega prepričanja

zatajiti, ter sami sebe politično umoriti. Vsakako pa hočemo biti na čistem; ali moramo resnično se spraviti, ali pa, če sprava na noben način nij mogoča, iti vsak svoj pot. Prihodnje volitve nas morajo najti složne, ali pa vsako stranko na svojem delu. Pogajanje pred vsako posamezno volitvijo, ne gre. Mej tem, ko se mi pogajamo, nemškutarji delajo.

H koncu se pa obrnem še k dr. Bl. in njegovim somišljenikom: Mi Vam podajemo odkritosrčno in drage volje roko v bratovsko zvezo; ako Vam je sreča naroda res pri srci, ako Vam je v resnici do potrebne sloge, — ne pehajte nas od sebe, ne odričajte nas z nikako pretvezo. Ako Vam pa nij za spravo, ako boste še dalje le to zahtevali, da se Vam moramo slepo pokoriti, potem pada vsa odgovornost slabih nasledkov daljne narodne nesloge — na Vas.

Tako ali vsaj v tem smislu izvolite, gospod urednik, izraziti v svojem listu misli nekaterih Notranjcev o spravi narodnih strank. Z odličnim itd.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. januarja.

Vodja *tirolskih* ustavovercev državni poslanec Grebmer, je 11. t. m. umrl.

Hrvatski „Obzor“ piše, da je ogerska vlada propustila iz službe pri državnej železnici na Hrvatskem mnogo uradnikov, ki ne nmejo magjarski. Mej njimi so v prvi vrsti rojeni Hrvati, potem Slovenci in Čehi, ki znajo dobro hrvatski. To novo nasilstvo arpadskih potomcev, pouzročuje veliko nevoljo v Zagrebu.

Magjarsko maščevanje in strah pred ogerskimi Slovani omenjajo češki „Narod. listy“ vsled zaprtja gimnazija pri Sv. Martinu na Slovaškem in preseljenja srbske matice v Pešto tako le: „Res je, da bi bili Magjari in Turki posebno gledé izobraženosti in omike še desetkrat dalje za ostalimi narodi evropskimi, nego so baš, ko bi slovenski odrodilci (n. pr. Pötöfi-Petrovčič) ne bili mej njimi reprezentovali neko višjo stranko duševnega življenja, ko bi le ti ne bili njim prinesli nekega višjega izobraženja; ali vse to nij nič koristilo Magjarom, nij Turkom, ker niti eden, niti drugi nij sposoben za pravo izobraženje, nijso jim slovenski odrodilci nij toliko koristili, da bi bili poznali v njihovem narodu. Tu zvonajna politura čisto nič nij pomagala, kjer se vlastna domišljija upira in protivi velikomi-

— Propast tvoja od tebe samega! zagrmil predstojnik, ki nij spadal nikakor v red krotkih pobožnih pastirjev Kristusove črede.

Lovro stisnivši zobe pohiti v vrt, čita Tomaža od Kempisa ali takoj za tem Preširnove sonete. In kmalu je bil popolen rob Petrarkovih zvonečih verig.

O drugih počitnicah povede neki drug bogoslovec Lovro soboj v svoje rodno mesto. Bila je to vasica v krasnej gorskej okolici. Ne daleč od vasi stal je vlastelinski gradič. Domačin, človek jako izobražen in prijazen, povabil je često mlade bogoslovce k sebi. V krasnem gaju, na lepih holmih bilo je obilo zabave. Vlastelin je imei lepo jednico, bila je črnóka in zlatolasa, vesela in bujna, a pametna, nenavadno pametna. Umela je več jezikov, znala je črtati, udarjati glasovir in več tega. Sosebno rada je govorila francoski, pa je tudi dobro poznávala fran-

cosko slovstvo. Tudi Lovro je bil temu jeziku vrlo večč. Nij tedaj čudo, da sta mladi svetnik in črnóka plavka mnogo mej soboj čevrljala o cvetji, o solncu, o glasbi, o Berangeru in o čemrkoli. Mladenka je bila živa, vrlo živa. Domišljenost in ostroumnost sta bili Malvini — tako jej je bilo ime — sosebno po volji, nad vse drugo. Zato je tudi rada govorila z Lovrom. Oko jej je pri tem sipalo iskre; ali kadar je govor prihajal živejši, zdrznila bi se Malvina, óko jej postane ozbiljno. Necega letnega popoldneva napoti se Lovro sam v gradič, ki je bil zidan samo pri tleh. Od daleč so se razlegali zvuci glasovira. Lovro je poluknil skozi okno v sobo. Malvina je sedela za glasovinom. Zagrinjala so bila na pol spuščena, samo nekoliko solnčnih žarkov je vhajalo v polutemno sobo, ali ti žarki igrali so nad zlato glavico Malvine. Prava Rembrandtova slika. Igrala je Schubertovo

pesem. Lovru so noge kakor vrasle v zemljo, ali naposled stopi v hišo, v salon, kder je sedela Malvina. Nasmehnivši se pokima devica dva, tri krate, pa dalje prebira tipke. Lovro sede v kraj nem, zanesen. Bog vedi s čem je razmišljal. Čelo mu je bilo sedaj gladko, sedaj mrko, oči sedaj sanjave, sedaj ognjene. Malvine roke kakor da so prebirale njegovo srce. Najenkrat prebledi, skoči. Malvina se zdrzne, glasovir umolkne.

— Za boga, kaj vam je? vpraša deklica.

— Nič, nič! iztisne Lovro s težko muko.

— Govorite, prosim vas.

— Da govorim? V resnici? Da govorim? vpraša zamolklim glasom bogoslovec.

— E da!

— Jaz — vas ljubim, odvrne polglasno mladenič.

selnosti. Zatorej je po tacih, velikih prevaranjih se polastila magjarskega duha zopet najzagrizenejši srd proti Slovanom in to tim močneje, čim jasneje v Pešti spoznavajo, da Slovanstvo na spodnjem Donavi začenja stopati na površje iztočnega vprašanja, z eno besedo, Magjari hočejo zatrositi razpor in zmešnjavo mej ves narod srbski, ki jim v poslednji dobi narašča čez glavo“.

Vnanje države.

Ruski carjevič, kakor poroča ustavoverni, poljski list „Ojczyzna“ se preseli stalno v Varšavo, ker bo poveljnik enega vojaškega oddelka v poljskem kraljestvu.

Avstro-ogerski generalni konzul v Peterburgu je zblaznel in bil prepeljan v neko norišnico na Renu.

Ker na **Francoskem** nij mogoče sestaviti novega ministerstva, ki bi v skupščini večino imelo, — pričakuje se razpust skupščine. — Iz razpuščenja si obetajo bonapartovci vse.

Španjski kraljič je prišel 11. t. m. v Valencijo in ovide denes dalje. — Karlistična depeša v Pariz uže poroča, da je mej alfonzistično armado edinosti uže konec in da je uže bil nek pronunciamiento. Prav španjsko.

Najblažji mož v Španiji Castelar, je vsled novega pronuncijamenta rekel dopisniku lista „Temps“: „Španjski narod je semitiški, preveč mavriško-arabske krvi ima v sebi, ne bode razumel naših političnih finoč in razločevanj. Zopet se bode moralo od kraja začeti. Žalostno politično Sisifovo delo je to, in treba je neupogljivih rodoljubov, da ne obupajo in ne prepuste narod in delo samopridnikom.“

Iz **Aten** se poroča o dvoboju mej ruskim poslanikom in italijanskim konzulom, v katerem je bil ranjen ruski poslanik. V diplomatskih krogih je ta slučaj vzbudil veliko vznemirjenje.

Nemški državni zbor je končal prvo posvetovanje o postavi civilnega zakona.

Dopisi.

Iz Mozirja na slov. Štajerji 8. jan. [Izv. dopis.] Mozirjani smo uže svetih treh kraljev dan pozdravili očeta „pusta“, ter napravili tombolo in potem ples. Dohodki za veselico so namenjeni za tukajšnjo dekleško pletilno šolo. Nakupilo se bode namreč raznega blaga dekletam, da se bodo učila šivati in druga ročna dela, katera mora gospodinja znati. Veselica se je pričela ob 7 1/2 zvečer v dvorani gostilnice pri „avstrijskemu cesarju“. Ker je bila veselica za šolske namere osnovana, se je udeležilo jako veliko gospode iz Gornjega grada in Vran-

Na nekoliko časa umolkneti oba. Lovro je obstal kakor kamen, deklica se osvesti, gre polahko k mladeniču, ustavi se pred njim, prime ga za obe roci in spregovori od srca:

— Lovro vi ste pameten, ljubeznjiv človek. Verujte mi, da umejem ceniti vaše vrelo srce, genijalni vaš duh, ali na vaše besede ne znam vam odgovoriti, ne smem. Vaša črna halja nij mi dala še misliti o tem. Ali z bogom! — drugače bi začela razmišljati — z bogom, prijatelj moj! In deklica je izginila.

— Z bogom! vzdihne Lovro. Gospod! naj bode po tvoji volji.

Počasnim korakom odmikal se je Lovro od gradiča. Kraj gozdiča sede na panj.

Solnce je zašlo, čreda se je vračala, nastala je noč in zasijale so zvezde, a Lovro je sedel na panji poniknena glave. Z gore dahne hladni veter, Lovro se strese,

skega. Po odbitih stroških je še ostalo 77 gold. 59 kr. za šolsko potrebo. Očividno je, da je Savinčanom dosta na srcu ležeče blagor šolstva in omika naroda. Žrtvoval je vsak po mogočnosti in pridobili smo lep znesek, kateri bode našim dekletcem hasnil. Zaradi tega se srčno zahvalujemo vsej gospodi, katera nas je počastila z navzočnostjo; zahvalujemo se tudi isti gospodi, katera so kake dobitke darovali in tako tudi k veselici kaj pripomogli. Počestili so nas tudi 4 gospodje učitelji s svojo navzočnostjo, ter pokazali, da jim je mar za dobro šolstvo, da jim je ležeče na srcu dobra odgoja mladine, katera narode omikuje in tako pot pripravlja napredku. Slava njim! Po tomboli se je sukala mladi svet.

H koncu še to. — Tukajšnji okrajni šolski svet je sklenil obrniti se s prošnjo na deželno šolsko svetovalstvo, da bi nam dovolil zidati čveterorazredno šolo. Hiša bi stala 10 tisuč forintov. Imela bi 5 šolskih sob in postavna stanovanja za učitelje. Le na delo! „Zrno do zrna pogača“.

Iz Gradca 10. jan. [Izvirni dop.] Kakor je znano, obstoji na tukajšnji univerzi podporno društvo za slovanske dijake, katero ima nalog, ali bi vsaj imelo, celo uboge dijake gmotno podpirati. To je, kakor znano na drugih vseučiliščih tudi uvedeno, posebno važnost pa ima to v Gradci, ker se je odcepilo od nemškega in obstoji čisto za se. Ono bi imelo podpirati posebno novoprišedše, kateri mnogokrat nemajo nikakoršne podpore, da vsaj imajo podlago, na kateri lahko uk začno, in se z okoliščinami bolj seznanijo. Ali njen princip je temu zoper, ker vsakemu novincu napiše tajnik: „Na vašo prošnjo se ne more ozir jemati, ker nemate „mature“ z odliko.“

Največkrat oni, kateri imajo maturo z odliko, niso podpore tako nujno potrebni, in ker ima društvo le malo denarja, mislim da bi se morala ubežnost najbolj v ozir jemati, ker ravno zelo ubogi morajo svoje moči uže na gimnaziji razcepiti, da se hranijo, in jim tedaj nij tako lahko „odlike“ dobiti, nadalje se pa mora tudi pomisliti, da navadno le po eden ali dva na vsaki gimnaziji odlike dobijo, in tu še navadno strankarstvo Slovincu zasluge ne pripozna, bi bilo jako nekoristno, se tega principa držati. Tu po mojem mnenju zadostuje skušnjava zrelosti tudi brez odlike, to tem bolj, ker se mora po-

vstane. „Z bogom“ šeptne še enkrat in izgine za gozdičem.

Drugi dan se je Lovro vinil v Ljubljano, a Malvina je šla v Trst.

Odsle Lovrova glava skoro nij mogla več misliti. Samo jedno mesto v njegovem telesu je bilo živo, blazno — samo srce mu je bilo živo, a vse ostalo telo mrtvo. Ali srce ga je bolelo, iztrgal bi si je iz prsi. Po cele dneve je korakal po svoji sobici sem ter tija nem, bleđ, brez zavesti. Glas orgelj mu se je zdel nevihta, ki besni na vzbibanem morji, sveta pesem bila je njegovemu ušesu izdihanje umirajočih in besede njegove molitve nijso bile, nego zrna, padajoča na pust, neploden kamen. Oh koliko je kratki zavidal marmornim svetnikom v cerkvi njihovo mesto. Zakaj nijsem jaz na vašem mestu? Pri vas je mozek in srce, pri vas je vse od hladnega marmorja. Malo kedaj je Lovro spal. A kadar je zaspal,

misliti, da ima ta posebno zmožnost za to, drugi za ono stroko znanstva, katero še le na univerzi razviti zamore, ker to zveza heterogeničnih predmetov na gimnaziji brani.

Nam Slovincem mislim more posebno veliko na tem ležeče biti, da si mnogo inteligencije odgojimo, ker od vseh Slovanov nam ona baš najbolj pomanjkuje, če pa samo odlične dijake podpiramo, bomo nje malo imeli, če se pomisli, kako je življenje za dijake na univerzi, v tujem mestu, iz dežele prišedše, uboge stariše imajoče, iz mesta nam žalibog inteligencija tak ne dohaja, ker celo slovenske mestne gospode otroci se žalibog še vedno v nemščini odgojevajo, tu pa tam se še majheno slovenščine zraven uče, katero pa tudi kmalu pozabijo, in če ne prej, gotovo po očetovi smrti, nje najdemo v vrsti najhujših nemškutarjev, kateri desetkrat več škode in sramote narodu napravijo, kakor je bil njihov oče njemu na korist in čast.

V tem oziru bi mi imeli vrle Čehi posnemati, oni so, kar se tega tiče dosledni in strogi, mi smo premlačni, mi delo le na pol dovršimo, potem ga zopet pustimo, tako da nam ono nobene koristi ne vrže.

Sedaj pa mislim, se nam bodo vendar oči odprle, da vidimo „moro“ katera nas sesa in se nje iznebimo, ako baš se vrnemo k primitivni dobi nazaj, in se samo pridelkov poslužujemo, katere nam narod pokloni. — Da se vrnem k mojemu predmetu, bilo bi tedaj želeto, da bi blaga gospoda slovenska se spomnila na reve in težave, katere so njo v času dijaštva mučile, in bi omenjeno podpiralno zalogo gmotno pomnožila, da ne bi upa polni mladeniči kinč in up naroda bili prisiljeni zoper voljo si stan izvoliti, ker jim zaželjenega nij bilo mogoče, ali, ako se predrznejo brez pomoči na vseučilišče, da v pomanjkanju poginejo.

Domače stvari.

— (K volitvam v obrtniški odsek.) Iz vseh krajev so nam došla pisma o nepostavnostih pri pobiranju volilnih listov za obrtniški odsek trgovinske zbornice. Terrorizem je bil tak, kakor dozdej nikdar. Briči so ljudi grdo varali in goljufali. Zdaj, ko ljudje vedo pri čem so, so povsod hudo razdraženi. Protesti in preklici bodo došli iz mnogih krajev (iz Vrhnike, Št. Petra, Št. Vida pri Zatičini, iz ljubljanske okolice

mučili so ga sni. Sanjal je, da je bil ptica podrezanih perut, zaprta v gajbi. A zunaj v zelenem logu sedel je na vejici slavček zlagajoč mile pesme. In hotel je poleteti iz gajbe, poleteti k svojemu slavčku v zeleni log. Tri kratki razmahne peruti, trikratni udari glavoj v gajbo in z glave mu poteče kri. Strašen sen!

Lovro je ginil od dne do dne. Malvina bi bila moja, da me ne veže črna halja. Ta misel osvojila mu je vso dušo. Predstojnik nij maral izpitavati rane mladega pitomca, nij bil on dober pastir. Vnanji videz veljal mu je več, nego skrušenost srca, nego čista duša. Za to je Lovro karal vsak dan. Za vsako malost je znal uščen ti siromaka.

Lovro je menil, da mora zdvojiti.

— Ne zabadajte si ostrih nohtov v moje srce, vrisne jednega dne Lovro, tako nij spasa mojega, iz uma moram.

(Dalje prih.)

itd.). Denes je zadnji dan, ko je še čas pisati volilni komisiji o tem, kako so briči goljufali ljudi, in preklicati „in bianco“ nemškutarjem dane podpise. Naj naši prijatelji za to še denes podpise na protest poberó in odpošljejo v Ljubljano volilni komisiji in nam. — Za državno pravdnštvo je tu strašno materijala. Več jutri.

— (Iz Črnomlja) se nam telegrafira: Davkarski inšpektor in ranocelnik Paulin si služita za volitev v trgovinsko zbornico zlate križice tukaj in v okraju. Podpise za nemškutarje lovita „in bianco“ s tem, da — za železnico volilci podpisujejo.

— (Iz Starega trga) pri Ložu se nam piše: V nedeljo 17. t. m. napravi naša čitalnica besedo. Igrala se bode igra „Pique“ in potem bode ples. K tej veselici uljudno vabi Odbor.

— (Narodna čitalnica u Čabru), obdržavati će dne 17. siečnja 1875, „tombolu s plesom“, dne 30. siečnja 1875, „sajajan ples“, i dne 7. veljače 1875, „krabuljni ples sa šaljivom tombolom“ u društvenih prostorijah; kamo se svi njeni kao i njenih sestarah članovi najuljudnije pozivaju. Svakiput početak u 7. satih na večer. U Čabru dne 10. siečnja 1875. Odbor.

— (Slovensko gledališče.) V ponedeljek 11. jan. predstavljala se je veseliga „Cousin Jaques“, ki je uže sama na sebi dolgočasna, in o katerej nikdar ne smemo in ne moremo reči, da bi jo dobro igranje okusno storilo, kajti bilo nij niti duha niti sluha o njem. Gosp. Noll (Jaques) ogrel nas je samo enkrat, v obče pak nas je pustil tako mrzle, kakor baš vreme zadnjih dnij. Gdč. Podkrajškova je neprecenljiva v junaških nalogah, kadarkoli pa nekaj po značajkazih diši, tam jo slehernikrat zapušča moč, temu se, kakor smo uže enkrat omenili, jako čudimo, kajti prepričani smo, da bi ona tudi to lahko zmagovala, samo — študije bi trebalo. V gospodičino Namretovo (Blanche) stavimo od dne do dne večje zapanje, katerega pa, bog nam prizanesi, pri gdč. Ledarjevej (Emelina) premnogokrat izgubljamó. Čudno je to, ta igralka nij dvakrat enaka; vtis, katerega pouzroči v dveh prav enakih nalogah, nij enak. En karakteristikon ima, in to je — smehljanje. Naj se torej še mi smehljamo. Gosp. Jeločnik je prevzel iz prijaznosti nalogo g. Schmidta, ki je nenadoma zbolel, in mi molčimo, tudi iz prijaznosti o g. Jeločniku. Kadar se pak g. Dubski (Bonnegrace) na odru prikaže, tedaj nas spreleti vselej mrzlica; hvalisali bi mu, ako bi bil samo neprebavljiv; pa on je na odru to, kar je sentje v pšenici; on je strašen, grozovit, in ako bi bili mi koljčak pobožni, bi se prekrižovali, kadar ga vgladamo pred kulisami. Gospod Šušteršič (Valdent) je bil mlačen; sveto pismo govori mnogo o mlačnih, za to pa mi molčimo.

— (Nasledki loterijske igre.) Iz Cmureka na Štajerskem se nam piše: 11. t. m. zjutraj mej 8. in 9. uro se je tukajšni odpuščeni pisar pri c. kr. sedujci v Muri utopil. Bil je strasten stavec v malo loterijo, tako, da si je zelo na nepošteni način za to potreben denar spravljal, ter pre in druge za precej veliko svoto ogoljufal. Na bregu ob Muri, kjer je v vedo skočil je pustil svojo sukujo, pipo in precej

dosti sodnijskih spisov raz katerih je koleke ukradel. — Ker od novega leta nij imel nobenega zaslužka in najbrž slutječ, da pride vse na dan, je čez 50 let stari mož obupal, ter si na imenovani dan življenje končal v mrzlih valovih Mure. — Zopet en dokaz kam loterija ljudi pripelja, za to kličemo, proč z njo!

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

28 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrasčenih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezní v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašel, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičo in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svētnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.
Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svētovalac in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezní, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svētovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac. Spričevalo št. 76.921.
Oberimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra.
Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicíne na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.
Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.
Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odrasčenih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodajo: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 5, v Ljubljani Ed. Fahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v

Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovceh pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, sakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijalskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih oznaknicah ali povztojih

Umri v Ljubljani od 8. do 12. jan.:

Lovro Ambrožič, ceavec, 57 l., na oslabljenju. Janez Winkler, trg vec, 53 l., na mrtdu. J. Ferjan, kovač, 42 l., na možganem mrtdu. Mat. Gruber, kajzarjev sin, 15 l., na oslabljenju. Alojzija Mehietova delavka, 28 l., na vodenici. Tom Kuntar, delavec, 74 l., na oslabljenju. Jov. Pošova, soproga računovodje, 81 l., na oslabljenju. Filip Reija, c. kr. stotnikovo dete na škariatici. J. Strohbach, c. kr. uradni sluga, 91 l., na splošnem osabjenju. Mat. Stampfel, 40 l., na jetiki. Ivan Škvarca, nadzornik, 55 l. na jetiki. Mih. Kapel, kajzar, 51 l., na sušici. Jurij Bi kič, učitelj, 46 l., na pljučnem vnetju. R. Heričeva, dete kondukterja, 1 l., na pijemiji.

Tučni. 11. januarja:

Evropa: Munk iz Dunaja. Pri Slouu: Lechner iz Gradca. — Stermec iz Trebnjega. — Klofutar iz St. Jarneja. — Medved iz Zagorja. — Peče iz Starega trga. — Brenger iz Dunaja. Pri Matič: Jung iz Dunaja. — Janovic iz Trsta. — Rosenberg iz Dunaja. — Lempruch iz Celja. — Neuberger iz Dunaja.

Učiteljska služba.

Na enrazredni de avskejši v Brunu je od 1. aprila, oziroma od 1. marea t. l. izpraznjena učiteljska služba za letno plačo 600 gl., prostim stanovanjem in kurjavo.

Pri odličnej porabi se povoljuje učitelju petkratni kvinkvenecalni pridavek v znesku 60 gl. Znanje kacega slovanskega jezika in začasno neoženjeno stanje — se zahteva. Glede enacij možnostij se pak daje onim prosilecem prednost, ki bi tudi proti pr mernej nagradi podučevali teme jito na glasoviru. — (13—1)

Prosilci za to službo, naj blagovole vposlati svoje prošnje s pri oženimi spričevali glede zmótnosti o učiteljsko službo do 15. februarja t. l. rudniškemu ravnateljstvu v Wies, pošta Wies na Štirskem; ob enem se še omenja, da morejo tudi podučitelji vložiti svoje prošnje, ako imajo zrelostni izpit.

Okrožnica.

Ker smo sledeče špeciálitete po prav nizkej ceni nakupili, je tedaj moremo tudi le po prav nizkej ceni (192—13)

razprodavati.

S posebnim spoštovanjem Dunajsko tisko-tovarniška založna na katun, Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

Cenik:

- 1 tucat batistnih rutić otroških z barvenim okrajem 85 kr.
- 1 tucat batistnih rutić dekliških z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.
- 1 tucat batistnih rutić damskih z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.30.
- 1 tucat jaconet-rutić damskih z barvenim okrajem gl. 1.60.
- 1 tucat žepnih rutić za gospode z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 2.00. Ravno isti prve sorte in elegantni gl. 3.
- 1 jedina damska rutića prve sorte batist-clair z različnimi monogrami crk, (vário ročno delo) 80 kr.
- 1 tucat belo-platnenih rutić gl. 2.
- 1 tucat angleško-zdravilnih frotnirnih rutić gl. 3, pripravneje in bolje, nego goba.
- 1 tucat angl. piqué-obrisalov gl. 6.
- 1 tucat turšk. kopelnih obrisalov gl. 9.
- 1 par (2) piqué-odej na posteljo, z raznovrstnimi podobami in barvami gl. 6.
- 1 koberec pisane barve in strižnega blaga za predposteljo gl. 2.50.
- 1 koberec za predposteljo, večji gl. 3.50.
- 1 svilnata ruta damska za okolo vratu gl. 1.
- 1 svilnata ruta damska večji in iz elegantne robe gl. 1.50.
- 1 berol. voln. vratna ruta za gospode gl. 1.
- 1 berol. voln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 1.50.
- 1 sviln. vratna ruta za gospode gl. 2.
- 1 sviln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 3—4.
- 1 garnitura mizne naprave (pri obedu) za 6 oseb gl. 4.50.
- 1 garnitura mizne naprave za 12 oseb gl. 9.

Na posebno zahtevanje razpošiljamo tudi popolni cenik zaloge naše, dalje zagotvjlamo, da pošiljamo le dobro blago, ter končno iskreno priporočamo našo firmo in závod.

Wiener Cattun-Druck- Fabriks-Niederlage, Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3, za cerkvijo, naproti zakristije. Ta cenik naj se blagovoli shraniti, ker se le redko priobčuje.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.